

۲۰۱۹/۰۲/۰۸

دوچی ویلی

برنده و بازنده اصلی نشست مسکو کی‌ها خواهند بود؟

طالبان، روسیه و حامد کرزی رئیس جمهور پیشین افغانستان ظاهراً بیشتر از همه از نشست مسکو نفع می‌برند. در این میان تنها حکومت است که نه در جلسه مسکو شرکت دارد و نه در مذاکراتی که ایالات متحده آمریکا با طالبان به پیش می‌برد.

تصویر: نشست مسکو میان نمایندگان احزاب سیاسی افغانستان و نمایندگان گروه طالبان

روز سه شنبه در نشست مسکو، شیر محمد عباس استانکزی به نمایندگی از هیئت طالبان بیشتر از هر اشتراک کننده دیگر سخنرانی طولانی ارائه کرد تا از این فرصت برای بیان مواضع خود بهترین استفاده را ببرد. او به جای این که اندکی از موضع پیشین طالبان کوتاهی نشان بدهد، بر بیرون ساختن نام طالبان از فهرست سیاه، رهایی زندانیان طالبان، بیرون شدن نیروهای خارجی از افغانستان، ایجاد یک دفتر سیاسی برای طالبان و به میان آمدن یک «نظام اسلامی» در افغانستان و تعدیل قانون اساسی تاکید کرد.

اما نمایندگان طالبان در این نشست روشن نساختند که هدف شان از روی کار آمدن «نظام اسلامی» در افغانستان چیست و چگونه پس از به نتیجه رسیدن گفت‌وگوهای صلح می‌خواهند در قدرت سهم باشند. چونکه نظام کنونی افغانستان نیز «جمهور اسلامی» است.

هارون میر، آگاه امور سیاسی در گفت و گویی با دوچه وله تاکید کرد که واضح نبودن مواردی که طالبان می‌خواهند، مردم را نگران ساخته است: «به همین خاطر است که مردم در افغانستان تشویش دارند که مذاکره با طالبان به مفهوم چیست و آیا آن‌ها حاضر هستند در تقسیم قدرت شریک شوند و یا می‌خواهند نظام خود را تشکیل بدهند و دیگران را شریک بسازند.»

کرزی که در زمان حکومتش با افتتاح دفتر طالبان در قطر صرفاً به این دلیل مخالفت کرد که طالبان در آن بیرق «امارت اسلامی» را به اهتزاز در آورده بودند، در نشست مسکو آرام به صحبت نماینده طالبان گوش فرا داد که تقریباً در هر جمله آن از «امارت اسلامی افغانستان» سخن گفته می شد. او که نخستین سخنران بود، تنها به صورت کلی بر اهمیت صلح تاکید کرد، اما در باره حمایت از نظام کنونی افغانستان که خود بنیانگذار آن است، چیزی نگفت. ظاهراً کرزی نخواست «موضع» بگیرد و شاید تلاش دارد میان طالبان، مسکو و دیگر بازیگران سیاسی افغانستان به یک چهره نزدیک به همه طرف‌ها مبدل گردد.

اما محمد یونس قانونی در این نشست به صورت شمرده به دست آورده‌های دو دهه اخیر در افغانستان تاکید کرد و روشن ساخت که هر چند قانون اساسی نیازمند برخی اصلاحات است، اما یکی از دست آورده‌های بزرگ دو دهه اخیر است.

به حاشیه کشانده شدن حکومت افغانستان

اشرف غنی، رئیس جمهور افغانستان که نماینده اش در نشست مسکو شرکت نداشت، همزمان با برگزاری نشست مسکو شب سه شنبه در گفت و گویی با شبکه "طلوع نیوز" از شرکت‌کنندگان نشست مسکو انتقاد کرد. او که به نظر میرسد از این نشست و خصوصاً شرکت حامد کرزی در آن نگران است، گفت که اگر چنین مجالسی به نتیجه‌ای هم برسد، بدون حکومت صلاحیت اجرایی ندارد. او به این اشاره کرد که کرزی «عزت» مقام ریاست جمهوری را زیر سوال نبرد.

این نخستین بار نیست که حکومت افغانستان در گفت و گوهایی صلح به حاشیه رانده شده است و شرکت ندارد. پیش از این در گفت و گوها میان ایالات متحده آمریکا و طالبان که در ماه جنوری در دوحه برگزار شد، نیز حکومت افغانستان حضور نداشت.

طالبان روز چهارشنبه گفتند که ایالات متحده آمریکا به آنها اطمینان داده است که تا ماه اپریل سال روان نیمی از سربازان امریکایی را از افغانستان بیرون خواهند کرد. طالبان در مقابل تعهد کرده اند که نخواهند گذاشت گروه‌هایی تروریستی از خاک افغانستان در برابر آمریکا استفاده کنند.

نشست‌های قطر و مسکو موقف حکومت افغانستان را که همواره به مذاکرات زیر مالکیت و رهبری افغانستان تاکید دارد، بیشتر منزوی ساخته است و موقف طالبان برعکس روز به روز قویتر می‌شود. هارون میر می گوید: «بدون شک که طالبان در یک موقف قوی قرار دارند. چون توانستند حداقل در نشست مسکو نشان بدهند که در کابل صف واحد وجود ندارد.»

رئیس جمهور افغانستان روز سه شنبه با مایک پمپئو، وزیر خارجه ایالات متحده آمریکا صحبت تلفونی داشت که نمیتواند به این تحولات بیربط باشد. اشرف غنی پس از این گفت و گو در صفحه توئیترش نوشت که در این صحبت تاکید کرده است که همکاری نظامی میان افغانستان و ایالات متحده آمریکا تا هنگامی دوام خواهد داشت که در افغانستان یک صلح پایدار و همه شمول به میان بیاید. او نگاشته است: «ما هر دو توافق کردیم که کلمات، گمانه زنی‌ها و آوازه‌ها جای اقدامات را نخواهد گرفت.»

گسترش نقش روسیه در صلح افغانستان

این دومین بار است که مسکو میزبان هیئتی از طالبان است. پیش از این در پایان سال گذشته میلادی هم این شهر، میزبان نمایندگان طالبان، مقام‌های کشورهای منطقه و شورای عالی صلح افغانستان بود.

هرچند گفته میشود که نشست دو روزه مسکو در باره صلح افغانستان از سوی برخی از افغان‌های مقیم این کشور راه اندازی شده است، اما صبغت الله احمدی، سخنگوی وزارت خارجه افغانستان به دویچه وله گفت که سفیر روسیه در افغانستان در راه اندازی این برنامه نقش فعال داشته است: «سفیر روسیه در کابل دروازه هر شرکت کننده این نشست را چند بار تک تک زده است و خواهان شرکت آنان در این نشست شده است.»

این که مسکو توانسته است برای نخستین بار طالبان و سیاستمداران افغانستان را به میز گفت و گو های صلح در مسکو بکشاند، بیانگر افزایش نفوذ مسکو در افغانستان است.

یونس فکور، آگاه امور سیاسی در این باره به دویچه وله گفت: «روس‌ها دو هدف دارند، یکی رقابت با امریکایی‌ها و دوم حمایت از یک تیم انتخاباتی.»

در نشست دو روزه مسکو در کنار ده‌ها شرکت کننده، محمد حنف اتمر نامزد انتخابات ریاست جمهوری افغانستان با دو معاونش محمد یونس قانونی و محمد محقق نیز حضور داشتند و عطا محمد نور والی پیشین بلخ و یکی از حامیان نیرومند تیم انتخاباتی اتمر نیز او را همراهی می‌کند.

عطا محمد نور در سخنرانی اش در این نشست و همچنان در مقاله‌ای در روزنامه "هشت صبح" با انتقاد از رهبران حکومت وحدت ملی، آنان را به تبلیغ بر ضد شرکت کنندگان نشست مسکو متهم کرده است.

